

8.Sınıf TC İnkılap Tarihi Konu Özetleri

3.Ünite : Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm
3.Bölüm : Maarif Kongresi (15-21 Temmuz 1921)

Maarif: Öğretim ve eğitim sistemi.

TBMM'nin açılışını müteakip eğitimle ilgili ilk sistemli hareket olarak tanımlanabilecek Maarif Kongresi, Kütahya–Eskişehir Savaşları'ndaki mağlubiyetin ardından Sakarya Savaşı'na hazırlık döneminde yapılmıştır.

Hâkimiyet-i Milliye gazetesi, 31 Mayıs 1921 ve 13 Temmuz 1921 tarihli haberlerinde Maarif Kongresi'nin 15 Temmuz'da açılacağı bildirilmiştir.

Kongreyi Mustafa Kemal cepheden gelerek açmış ve çok önemli bir açılış konuşması yapmıştır. Genellikle ilk ve ortaöğretim kademelerinin hedefi ve programı hakkında tartışmaların yapıldığı bu kongrede Atatürk; " Eğitim için harcanan çabalar gelecekteki eğitimin temellerini atmaya yetmeyecektir. Gerekli vasıtalara sahip olununcaya kadar geçecek olan devrede itina ile çizilmiş bir eğitim programı uygulanıp eğitim örgütü en verimli şekilde çalıştırılacaktır." şeklinde görüşünü belirtmiştir. Kongrenin ilerleyen günlerinde ise öğretimin sadeleştirilmesi, uygulamalı hale getirilmesi ve yörelere göre çeşitlendirilmesi istenmiştir.

Erol Kapluhan, 1921 Maarif Kongresi'nin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri Ve Önemi, s. 125

Maarif Kongresi (15-21 Temmuz 1921)

Atatürk'ün eğitime verdiği önemi gösteren örnek, hiç şüphesiz 15 Temmuz 1921'de savaşın dolu dizgin devam ettiği, düşmanın Bursa ve Uşak üzerinden saldırıya geçtiği sırada Ankara'da Maarif Kongresi'ni toplamasıdır. Bir milletin varolma mücadelesi verdiği bir sırada belki pek çok devlet adamının gündem maddeleri arasında dahi yer alamayacak olan eğitim meselesi, Atatürk için memleketin en önemli meselelerinden biri olarak görülmüş ve böyle bir kongreyi toplamayı başarmıştır. Eğitim tarihimiz açısından önemi çok büyük olan bu kongrenin dünya tarihinde bile eşine rastlamak pek mümkün değildir.

Mustafa Kemal kongre için görüşünü şöyle belirtir: "Cephede ordu Yunanlarla mücadele ederken, Ankara'da muallimler ordusu cehalete karşı müdafaa programı hazırlıyor. Harp ve Maarif cephelerinin ikisinde de faaliyetler var. Millî ordu vatandan düşmanı, muallim ordusu da cehalet ve zulmeti kovacak, iki hizmetin aynı zamanda gerçekleşmesi ulvi bir tesadüftür..."

200'den fazla kadın ve erkek öğretmeni bir araya getiren bu kongrede, Halk Mektepleri Projesi, ilköğretimin dört yıldan beş yıla çıkarılması, ilkokul ve ortaöğretim programlarına çalışma hayatına dönük dersler konulması ve köy öğretmeni yetiştirilmesi gibi konular ele alınmıştır.

Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, sayı: 80-81, s. 33-34.